

Høringssvar

Nasjonal veileder for avhengighetsskapende legemidler

FKS' viktigste bekymringer

1. Risiko for redusert individuell behandling

FKS er bekymret for at formuleringene om opioiddoser over 100 mg OMEQ i praksis vil fungere som behandlingsgrenser, selv om de er formulert som anbefalinger.

Konsekvensen kan bli at pasienter med stabil og medisinsk begrunnet behandling får krav om doseendring eller nedtrapping primært som følge av veilederen, og ikke på grunnlag av individuell klinisk vurdering.

2. Økt belastning på fastleger og spesialisthelsetjenesten

Veilederen innebærer økte krav til dokumentasjon, behandlingsplaner, oppfølging og vurderinger. Samtidig legges det opp til økt involvering av spesialisthelsetjenesten ved høyere doser og mer komplekse behandlingsforløp.

FKS frykter at dette vil føre til flere henvisninger, økt press på smerteklinikker og lengre ventetider for pasientene.

3. Risiko for geografisk ulikhet og forsinket behandling

Tilgangen til tverrfaglige smerteklinikker er allerede begrenset og geografisk ulikt fordelt. Dersom flere pasienter må vurderes i spesialisthelsetjenesten før behandling kan videreføres eller justeres, kan dette føre til forsinkelser i nødvendig behandling og økte belastninger for pasientene.

Dette vil særlig ramme pasienter som bor langt fra spesialiserte tilbud.

4. Risiko for underbehandling og stigmatisering

FKS støtter tiltak som reduserer risiko for avhengighet og overdose. Samtidig må veilederen sikre at pasienter med langvarige smerter ikke opplever redusert tilgang til nødvendig behandling.

En sterkere kobling mellom langvarig opioidbehandling, avhengighetsvurderinger og rusfaglige tiltak kan for enkelte pasienter oppleves stigmatiserende. Det er derfor avgjørende at individuell vurdering, funksjon og livskvalitet fortsatt står sentralt i behandlingen.

FKS' anbefaling

FKS anbefaler at veilederen tydeliggjør at dosenivåer som 100 mg og 300 mg OMEQ er risikomarkører som utløser økt oppfølging og aktsomhet, men ikke absolutte behandlingsgrenser. Videre må eventuelle innstramminger sees i sammenheng med styrking av fastlegetjenesten og økt kapasitet i spesialisthelsetjenesten.

Forslag om utvidet konsultasjon ved oppfølging av pasienter som bruker avhengighetsskapende legemidler:

FKS vurderer at de krav til oppfølging som foreslås i veilederen vil kreve betydelig mer tid enn det som normalt er tilgjengelig i en ordinær fastlegekonsultasjon.

Veilederen legger opp til vurdering av effekt, bivirkninger, funksjon, behandlingsmål, behandlingsplan, risiko for avhengighetssyndrom, eventuell nedtrapping og pasientmedvirkning. Dette er komplekse problemstillinger som ofte krever grundige samtaler og tillitsbygging mellom pasient og lege.

FKS anbefaler derfor at Helsedirektoratet vurderer å anbefale utvidede konsultasjoner, eksempelvis dobbelttime, ved oppstart og ved sentrale oppfølgingspunkter for pasienter som bruker avhengighetsskapende legemidler over tid.

En slik anbefaling vil kunne:

- styrke kvaliteten i vurderingene
- bidra til bedre pasientmedvirkning
- redusere risikoen for misforståelser og konflikter
- gi bedre grunnlag for vurdering av nedtrapping og alternative tiltak
- styrke pasientsikkerheten uten å redusere tilgangen til nødvendig behandling

FKS mener at økte krav til oppfølging må følges av en erkjennelse av at forsvarlig oppfølging også krever tilstrekkelig tid.